

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
НІМЕЦЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 014 Середня освіта (014.022 Німецька мова і література)

ДОДАТКОВА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 014 Середня освіта (014.021 Англійська мова і література)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 01 Освіта / Педагогіка

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ другий (магістерський)

КВАЛІФІКАЦІЯ Магістр освіти. Вчитель німецької та англійської мов і зарубіжної літератури закладу загальної середньої освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Центральноукраїнського державного педагогічного університету
імені Володимира Винниченка

Голова вченої ради

_____ / проф. О.А. Семенюк /
(протокол № __ від " __ " _____ 2020 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 1 вересня 2020 р.

Ректор _____ / проф. О.А. Семенюк /
(наказ № __ від " __ " _____ 2020 р.)

ПЕРЕДМОВА

1. РОЗРОБЛЕНО проектною групою Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Гарант освітньої програми _____ ст. викл. Тарануха Т.В.

2. СХВАЛЕНО вченою радою факультету іноземних мов.

3. ЗАТВЕРДЖЕНО вченою радою Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, м. Кропивницький

4. РОЗРОБНИКИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:

1. *Тарануха Тетяна Вікторівна*, кандидат філологічних наук (10.02.17 – порівняльно-історичне і типологічне мовознавство), старший викладач кафедри німецької мови та методики її викладання – керівник групи (гарант ОПП)

2. *Білоус Олександр Миколайович*, кандидат філологічних наук (10.02.20 – порівняльно-історичне, типологічне, зіставне мовознавство та теорія перекладу), професор кафедри перекладу, прикладної та загальної лінгвістики ЦДПУ ім. В.Винниченка.

3. *Токарева Тетяна Станіславівна*, кандидат педагогічних наук (13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки), доцент кафедри німецької мови та методики її викладання.

ВСТУП

Освітньо-професійна програма – узгоджений комплекс видів освітньої діяльності, що розроблений та організований для досягнення навчальних цілей упродовж певного тривалого і безперервного часу.

Освітньо-професійна програма ґрунтується на компетентнісному підході з урахуванням методичних рекомендацій Науково-методичної Ради МОН України щодо розроблення стандартів вищої освіти, а також з урахуванням вимог до фахівця, пропонуваного міжнародним Проектом Європейської Комісії “Гармонізація освітніх структур у Європі” (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING).

Освітньо-професійна програма (ОПП) є галузевим нормативним документом, у якому визначається нормативний термін та зміст навчання, нормативні форми атестації здобувачів вищої освіти, встановлюються вимоги до змісту, обсягу й рівня освіти та професійної підготовки фахівця відповідного ступеня вищої освіти магістра зі спеціальності *014 Середня освіта*, за предметною спеціалізацією *014.022 Німецька мова і література* та додатковою спеціальністю *014.021 Англійська мова і література*.

Цей документ є складовою галузевого стандарту вищої освіти і використовується під час :

- розроблення складової галузевого стандарту вищої освіти (засоби діагностики якості вищої освіти);
- розроблення складових стандартів вищої освіти вищого навчального закладу (варіативні частини освітньо-професійної програми підготовки фахівців та засобів діагностики якості вищої освіти);
  - планування та організації освітньої діяльності (зокрема – розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик, терміну навчання тощо);
  - визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
  - професійної орієнтації здобувачів фаху;
  - ліцензування та акредитації, інспектування освітньої діяльності за спеціальністю.

1. Основні терміни та їх визначення (тезаурус)

Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей до вимог стандартів вищої освіти.

Галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка (*частина перша статті 1 Закону України «Про вищу освіту»*).

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС (*частина перша статті 1 Закону України «Про вищу освіту»*).

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа (компетентний орган) встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) за заданими стандартами (*частина перша статті 1 Закону України «Про вищу освіту»*).

▪ **Освітня кваліфікація** – кваліфікація, що присуджується вищими навчальними закладами на основі стандартів вищої освіти.

▪ **Кваліфікація професійна** – кваліфікація, які присуджується на основі професійних стандартів, що діють у сфері праці, і відображають здатність особи виконувати завдання і обов'язки певного виду професійної діяльності. Професійні

кваліфікації надаються роботодавцями або спільно з ними, або за встановленими за їх участю правилами.

Кваліфікаційна робота – це навчально-наукова робота, яка може передбачатись на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих здобувачами результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Форми кваліфікаційної роботи включають (не обмежуючись зазначеним): дипломну роботу, дисертаційне дослідження, публічну демонстрацію (захист), сукупність наукових статей, комбінацію різних форм вище зазначеного тощо.

Кваліфікаційний рівень – структурна одиниця Національної рамки кваліфікацій, що визначається певною сукупністю компетентностей, які є типовими для кваліфікацій даного рівня (*пункт третій Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341*).

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти (*частина перша статті 1 Закону України «Про вищу освіту»*).

▪ **Інтегральна компетентність** – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності (*пункт третій Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341*).

▪ **Загальні компетентності** – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку.

▪ **Спеціальні (фахові, предметні) компетентності** – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

▪ **Комунікативна мовна компетентність** складається з трьох компонентів: лінгвістичного, соціолінгвістичного та прагматичного (*Common European Framework*). **Лінгвістична** компетентність включає лексичні, фонологічні та граматичні знання та навички та інші виміри мови як системи. **Соціолінгвістична** компетентність охоплює соціокультурні умови використання мови. **Прагматична** компетентність стосується функціонування мовних ресурсів.

▪ **Методична компетентність** – це сукупність методичних знань, операційно-методичних і психолого-педагогічних умінь, а також технологічної готовності професійно використовувати у навчальному процесі інформаційні і комунікаційні технології навчання, методики і прийоми, адаптуючи їх до різних педагогічних ситуацій. Методична компетенція передбачає формування ціннісних орієнтирів, готовності до творчої самореалізації в педагогічній діяльності, здатність до методичної рефлексії, вміння критично оцінювати й переосмислювати якості власної діяльності, аналізувати ефективність прийомів і вправ, які використовуються.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС (*частина перша статті 1 Закону України «Про вищу освіту»*).

Національна рамка кваліфікацій – це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів (*пункт перший Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341*).

Освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти (*частина перша статті 1 Закону України «Про вищу освіту»*).

Регульована професія – професія (вид професійної діяльності), допуск до якого та/або діяльність у межах якої певним чином регулюється спеціальним законом або спеціальними правилами, які встановлені або визнані законодавством.

Результати навчання – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти (*частина перша статті 1 Закону України «Про вищу освіту»*).

Програмні результати навчання – узгоджений набір 15–25 тверджень, які виражають, що студент повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного закінчення освітньої програми.

Спеціалізація – складова спеціальності, що визначається вищим навчальним закладом та передбачає профільну спеціалізовану освітньо-професійну чи освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти (*частина перша статті 1 Закону України «Про вищу освіту»*).

Спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка (*частина перша статті 1 Закону України «Про вищу освіту»*).

Якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти (*частина перша статті 1 Закону України «Про вищу освіту»*).

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (014.022 Німецька мова і література)
Додаткова спеціальність	014 Середня освіта (014.021 Англійська мова і література)
Офіційна назва програми	Освітньо-професійна
Обмеження щодо навчання	Немає обмежень
Рівень програми	НРК – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF LLL – 7 рівень
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання – 1 рік 4 місяці
Освітня кваліфікація	Магістр освіти.
Професійна кваліфікація	Вчитель німецької та англійської мов і зарубіжної літератури закладу загальної середньої освіти
Кваліфікація в дипломі	Магістр освіти. Вчитель німецької та англійської мов і зарубіжної літератури закладу загальної середньої освіти
Передумови для навчання за освітньою програмою	Навчатися за освітньою програмою підготовки магістра можуть особи, які мають ступінь вищої освіти бакалавр /спеціаліст/ магістр за спеціальностями 014.02 Середня освіта (Мова і література (німецька)), 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська)), 035.04 Філологія (Германські мови та літератури) (переклад включно), 6.02030302 Філологія*. Мова і література (англійська), 6.02030302 Філологія*. Мова і література (німецька), 7.02030302 Філологія*. Мова та література (англійська), 7.02030302 Філологія*. Мова і література (німецька), 6.020303 Філологія (Переклад)/ (Прикладна лінгвістика), 7.020303 Філологія (Переклад)/ (Прикладна лінгвістика).
Опис предметної області	<p>Об'єкти вивчення та діяльності: німецька та англійська мови, зарубіжна література, німецька філологія, літературознавство, навчально-виховний процес у СНЗ.</p> <p>Цілі навчання – фундаментальна та спеціальна теоретична і практична підготовка магістрів у предметній галузі; формування у здобувачів здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в процесі професійної діяльності у сфері середньої освіти (викладання іноземних мов та зарубіжної літератури), що передбачає володіння фундаментальною теоретичною базою фахових дисциплін, методологією наукового дослідження, сучасними інформаційними технологіями, здатність до творчої науково-педагогічної діяльності, безперервної самоосвіти та професійного самовдосконалення.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: інноваційні підходи щодо вирішення науково-практичних проблем в контексті підготовки майбутнього вчителя німецької та англійської мов і</p>

	<p>зарубіжної літератури; знання із соціально-гуманітарних, фундаментальних та дисциплін професійної підготовки в обсязі, необхідному для вирішення професійно-прикладних та науково-дослідницьких завдань; загальних теорій та сучасних концепцій німецької філології, англійської мови та зарубіжної літератури; знання законодавчих актів і нормативних документів; знання комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування, навички навчання, виховання та соціалізації особистості.</p> <p>Методи: загальнонаукові: аналіз, синтез, порівняння, моделювання, аналогія, систематизація, узагальнення, абстрагування, конкретизація, планування, прогнозування, методи науково-педагогічного дослідження, методи контролю; філологічні, психолого-педагогічні методи, сучасні методи навчання іноземної мови, сучасні методи викладання зарубіжної літератури, способи організації навчально-виховного процесу, технології урочної та позаурочної діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах.</p> <p>Інструменти та обладнання: технічні засоби навчання; сучасні інформаційні та комунікаційні бази даних, програмні засоби та Інтернет-ресурси.</p>
Академічні права випускників	Випускники мають право продовжувати навчання на здобуття третього (освітньо-наукового) і наукового рівня вищої освіти.
Працевлаштування випускників	<p>2320 Вчитель середнього навчально-виховного закладу</p> <p>2351.2 Методист</p> <p>2455.2 Методист культурно-освітнього закладу</p> <p>2352 Інспектор середніх спеціальних та професійно-технічних навчальних закладів</p> <p>2359.2 Педагог-організатор</p> <p>3340 Асистент вчителя</p> <p>1229.6 Керівник гуртка</p> <p>2310.2 Викладач вищого навчального закладу</p> <p>2320 Викладач професійного навчально-виховного закладу</p> <p>2320 Викладач професійно-технічного навчального закладу</p>
Особливості програми	Програма поєднує поглиблене вивчення німецької та англійської мов та зарубіжної літератури з вивченням теоретико-лінгвістичних, психолого-педагогічних дисциплін, вчительською практичною підготовкою, участю у дослідницьких проектах фахового спрямування, розробці та експериментальній перевірці інноваційних освітніх технологій, залученням до процесу міжкультурної комунікації.

3. Обсяг кредитів ЄКТС: 90 кредитів.

Перелік дисциплін освітньої програми та її обсяг

№	Шифр за ОПП	Назва навчальної дисципліни	Кількість навчальних годин/кредитів вивчення блоку	Форма контролю	Семестр
1	2	3	4	5	6
1. Дисципліни загальної підготовки					
1.1. Нормативні дисципліни					
1	ЗПН 01	Філософія науки	90/3	залік	I
2	ЗПН 02	Цивільний захист	90/3	залік	I
Разом:			180/6		
2. Дисципліни професійної підготовки					
2.1. Нормативні дисципліни					
3	ППН 01	Практичний курс німецької мови	210/7	залік екзамен	I II
4	ППН 02	Технології навчання німецької мови	90/3	екзамен	I
5	ППН 03	Практичний курс англійської мови	210/7	залік екзамен	I II
6	ППН 04	Технології навчання англійської мови	90/3	залік	II
7	ППН 05	Актуальні проблеми сучасного мовознавства	90/3	екзамен	II
8	ППН 06	Сучасний літературознавчий дискурс	105/3,5	екзамен	I
9	ППН 07	Технології навчання зарубіжної літератури	90/3	залік	I
10	ППН 08	Літературні напрямки німецькомовних країн	105/3,5	залік	II
		Оглядові лекції	270/9		
Разом:			1260/42		
2.2. Вибіркові дисципліни (вільний вибір студента)					
11	ППВ 01	Дисципліна за вибором	4	залік	I
12	ППВ 02	Дисципліна за вибором	3,5	залік	I
13	ППВ 03	Дисципліна за вибором	5	залік	II
14	ППВ 04	Дисципліна за вибором	5	залік	II
15	ППВ 05	Дисципліна за вибором	5	залік	II
Разом:			675/22,5		
Разом:			1935/64,5		
2.3. Практична підготовка					
16	Навчальна практика-тренінг "Засоби дистанційної освіти"		45/1,5	залік	II
17	Виробнича (педагогічна практика у школі)		540/18	диф.залік	III
Разом теоретичної підготовки			2115/70,5		
Разом практичної підготовки			585/19,5		
Нормативна частина			2025/67,5		

	Вибіркова частина	675/22,5		
	Разом теоретичної і практичної підготовки	2700/90		
Атестація				
1	Державний кваліфікаційний екзамен з німецької мови та методики її викладання / Захист дипломної (кваліфікаційної) роботи			
2	Державний кваліфікаційний екзамен з англійської мови та методики її викладання			

4. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИПУСКНИКА

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати поставлені задачі й проблеми в певній галузі професійної діяльності або в процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати професійні проблеми.</p> <p>ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>ЗК 6. Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії у процесі професійної діяльності з урахуванням загальнолюдських і національних цінностей.</p> <p>ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 8. Здатність використовувати можливості інформаційних технологій та Інтернет-ресурсів для вирішення теоретичних і практичних завдань у галузі професійної діяльності.</p> <p>ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК 10. Навички здійснення безпечної діяльності в умовах професії.</p> <p>ЗК 11. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК 12. Здатність проведення досліджень на належному рівні і використовувати в практичній діяльності нові знання і вміння.</p> <p>ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	<p>СК 1. (Управлінська). Здатність до цілевизначення, планування освітнього процесу та прогнозування його наслідків і результатів. Здатність до організації освітнього процесу на основі положень нормативно-правових документів; до комплексного використання знань з теорії й практики педагогічної діяльності; до розробки змісту освітнього процесу; до відбору й доцільного використання педагогічного діагностичного інструментарію, методів, форм, засобів навчання та виховання.</p> <p>СК 2. (Дослідницька). Здатність проводити наукові дослідження, які стосуються педагогічних/ методичних/ лінгвістичних аспектів навчальної діяльності, із застосуванням відповідних методів; здатність застосовувати результати таких досліджень для навчання та виховання учнів; здатність впроваджувати в освітній процес інноваційні педагогічні технології навчання та виховання школярів.</p> <p>СК 3. (Іншомовна комунікативна). Здатність використовувати</p>

іноземні мови в різноманітних комунікативних ситуаціях академічної та професійної сфер спілкування.

СК 3.1. (Лінгвістична). Досконале володіння літературними нормами двох іноземних мов (німецької та англійської).

Здатність висловлюватися вільно і спонтанно, не відчуваючи браку мовних засобів для вираження думки; ефективно і гнучко використовувати іноземну мову в різноманітних ситуаціях соціального, навчально-академічного та професійного спілкування; розуміти нормативну німецьку та англійську мову, зокрема, її ідіоматичні складники; розуміти різноманітні складні тексти великого обсягу із різними риторичними прийомами аргументації і розкривати імпліцитну інформацію, що міститься у них; знати структуру та чітко і зв'язно висловлювати свої думки в різних типах писемного тексту; вміти використовувати лінгвістичні знання у спілкуванні та професійній діяльності.

СК 3.2. (Соціокультурна). Здатність правильно тлумачити у процесі спілкування реалії іноземної культури (соціальні, політичні, культурні, освітні, мовні тощо); володіти особливостями правил мовленнєвої поведінки, що характерні для країни, мова якої вивчається.

СК 3.3. (Прагматична) включає в себе *дискурсивну* та *функціональну* компетентність та знання особливостей побудови текстів. Дискурсивна компетенція полягає в здатності організовувати висловлювання в структуровані, семантично та лексично пов'язані відрізки мовлення із врахуванням таких компонентів, як тематична організація, когезія та когерентність, логічна побудова, вибір відповідного стилю та реєстру мовлення, риторичної ефективності. Здатність до гнучкості мислення та сприйняття інформації. Функціональна компетентність охоплює здатність розпізнавати та створювати різні типи усних та письмових текстів.

СК 4. (Літературознавча). Здатність використовувати профільні знання в галузі літературознавства для оцінки закономірностей розвитку національних та світової літератури із застосуванням традиційних та новітніх методологічних підходів. Володіння теоретичною базою літературознавчих дисциплін, здатність теоретично осмислювати літературні процеси та літературознавчі концепції, володіння методами літературознавчих досліджень.

СК 5. (Методична). Здатність здійснювати оптимальний відбір технологій навчання, що охоплюють різноманітні методи, форми і засоби для навчання іноземних мов і зарубіжної літератури, здатність розвивати в учнів необхідні лінгвістичні компетенції; здатність здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів; здатність керувати дослідницькою діяльністю учнів у позакласній роботі.

СК 6. (Між/особистісна). Здатність до конструктивної взаємодії з учнями та колегами; володіння техніками педагогічного впливу, попередження й розв'язання конфліктів; здатність приймати ініціативу та керувати часом; здатність до самостійного обрання оптимальних професійних дій для розв'язання завдань професійної діяльності; до використання елементів самоорганізації власної діяльності відповідно до професійних завдань.

5. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Знання	<p>ПРЗ 1. Знати сутність процесів навчання й виховання у середній школі, їх психолого-педагогічних основ.</p> <p>ПРЗ 2. Знати основні законодавчі документи, що стосуються системи освіти, прав і обов'язків суб'єктів навчального процесу (вчителів, учнів, керівників).</p> <p>ПРЗ 3. Знати підходи до забезпечення якісного виконання завдань професійної діяльності на основі інструкцій, методичних рекомендацій, встановлених норм, нормативів, технічних умов тощо.</p> <p>ПРЗ 4. Знати методи формування навичок самостійної роботи й розвитку творчих здібностей і логічного мислення особистості.</p> <p>ПРЗ 5. Знати основи застосування елементів теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності.</p> <p>ПРЗ 6. Засвоїти граматичні, семантичні, фонетичні, прагматичні, соціокультурні та інші особливості і закономірності німецької та англійської мов.</p> <p>ПРЗ 7. Володіти теоретичною базою літературознавчих дисциплін та методами літературознавчих досліджень.</p>
Уміння	<p>ПРУ 1. Відбирати й аналізувати джерела, у яких осмислюється певна проблема; проектувати та здійснювати дослідження в мовознавчій та методичній галузях; використовувати набуті знання з лінгвістики, літературознавства та методики навчання іноземної мови для вибору оптимальних методів виконання дослідження; уміти підготувати доповідь, наукову статтю.</p> <p>ПРУ 2. Аналізувати та оцінювати педагогічні інновації, визначати доцільність їх впровадження в освітньо-виховний процес навчального закладу. Використовувати професійно-педагогічні знання для розв'язання практичних завдань під час навчання іноземних мов та зарубіжної літератури в галузі середньої освіти.</p> <p>ПРУ 3. Здійснювати відбір методів, форм і засобів навчання, спрямованих на розвиток здібностей учнів та їхнє виховання; організувати пізнавальну діяльність учнів з урахуванням їхніх вікових та психологічних особливостей; організувати та проводити позакласні та виховні заходи.</p> <p>ПРУ 4. Володіти достатнім обсягом мовних, мовленнєвих, літературознавчих та культурологічних знань та вмінь і адекватно використовувати їх у різноманітних професійних сферах; організувати свою іншомовну мовленнєву діяльність німецькою та англійською мовами в усній та письмовій формах відповідно до різноманітних умов і ситуацій навчально-виховного процесу.</p> <p>ПРУ 5. Вміти застосовувати сучасні методики й технології (зокрема інформаційні) для забезпечення якості навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах.</p> <p>ПРУ 6. Здійснювати моніторинг навчальних досягнень учнів; розробляти різні типи навчальних завдань, відповідних результатам моніторингу; підбирати систему завдань для контролю і корекції знань учнів; здійснювати усний, письмовий та тестовий контроль на заняттях; вести облік результатів контролю знань, умінь та навичок.</p>

	<p>ПРУ 7. Використовувати інформаційні технології та можливості мережі Інтернет для організації навчальної, методичної та виховної діяльності у закладах середньої освіти; використовувати інформаційні ресурси (електронні словники, професійні сайти тощо) для вирішення теоретичних і практичних завдань у навчанні іноземних мов та зарубіжної літератури.</p> <p>ПРУ 8. Планувати, чітко формулювати цілі, застосовувати різноманітні методики, технології та практики тайм-менеджменту, які сприятимуть ефективній організації часу відповідно до особистісних та професійних потреб.</p> <p>ПРУ 9. Вміти застосовувати сформовані компетенції для ідентифікації і розв'язання стандартних і нестандартних професійних ситуацій.</p>
Комунікація	<p>ПРК 1. Уміти спілкуватися українською та іноземними мовами (німецькою та англійською) у професійному середовищі.</p> <p>ПРК 2. Уміти знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; здійснювати комунікаційну взаємодію за допомогою соціальних мереж; систематизувати прийоми створення, збереження, накопичення та інтерпретації даних з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.</p> <p>ПРК 3. Уміти актуалізувати та застосовувати комуникативні знання, навички, уміння, установки, стратегії і тактики комуникативної поведінки, здобутий досвід комуникативної діяльності, а також індивідуально-психологічні якості особистості задля успішного здійснення в конкретних умовах педагогічної комуникативної діяльності з учнями, їхніми батьками та колегами.</p> <p>ПРК 4. Уміти з дотриманням етичних норм формувати комунікаційну стратегію з суб'єктами взаємодії, застосовувати демократичні технології прийняття колективних рішень, враховуючи власні інтереси і потреби інших.</p>
Автономія і відповідальність	<p>ПРА 1. Виявляти готовність до прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.</p> <p>ПРА 2. Визначати рівень особистісного і професійного розвитку, моделювати траєкторію особистісного самовдосконалення, виявляти здатність до самоорганізації професійної діяльності.</p> <p>ПРА 3. Здатність до освоєння нового матеріалу та вміння оцінювати себе критично; поглиблення набутих знань з допомогою самоосвіти; вміння представити і оцінити власний досвід та аналізувати й застосовувати досвід колег.</p> <p>ПРА 4. Здатність інтерпретувати результати власних наукових досліджень та виявляти їх практичну значимість.</p> <p>ПРА 5. Бути здатним нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності; дотримання етичних норм ділового спілкування та поведінки.</p> <p>ПРА 6. Готовність до систематичного підвищення своєї професійно-педагогічної майстерності; уміти усвідомлювати рівень власної діяльності, своїх здібностей, бачити причини недоліків у своїй роботі; володіти навичками самоудосконалення.</p>

6. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Атестація осіб, які навчаються у вищому навчальному закладі, проводиться на основі аналізу успішності навчання, оцінювання якості вирішення випускниками задач соціальної та професійної діяльності, рівня сформованості програмних компетенцій та програмних результатів.

Атестацію випускників здійснює екзаменаційна комісія на підставі складання державного кваліфікаційного екзамену з німецької мови та методики її викладання або захисту магістерської роботи, що виконується за розробленим випусковою кафедрою Положенням про магістерську роботу, а також на підставі складання державного кваліфікаційного екзамену з англійської мови та методики її викладання.

Державна екзаменаційна комісія здійснює присвоєння кваліфікації «Магістр освіти. Вчитель німецької і англійської мов та зарубіжної літератури закладу загальної середньої освіти».

7. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Університеті розроблено на підставі Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 року №1556-УІІ та ґрунтується на принципах, викладених у «Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти і національному стандарті України «Системи управління якістю» ДСТУ ISO 9001:2009, Положення про організацію освітнього процесу в Кіровоградському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка.

Положенням визначається зміст, технології, методи і засоби роботи всіх посадових осіб, науково-педагогічних, педагогічних працівників і студентів щодо подальшого підвищення якості освітнього процесу та професійної компетентності випускників Університету. Система забезпечення якості освітньої діяльності призначена для практичної реалізації стратегії Університету щодо покращення якості освіти та інших видів діяльності з метою підвищення задоволеності споживачів.

Система забезпечення якості освітньої діяльності Університету розроблена згідно з такими принципами:

- відповідності європейським та національним стандартам якості вищої освіти;
- автономії вищого навчального закладу, який несе відповідальність за забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти;
- процесного підходу до управління;
- здійснення моніторингу якості освітньої діяльності;
- системного підходу, який передбачає управління якістю на всіх стадіях освітнього процесу;
- постійного підвищення якості освітньої діяльності;
- відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості та прозорості процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності в Університеті;
- використання науково обґрунтованого, стандартизованого та інформаційно-технологічного інструментарію моніторингу якості освіти в Університеті.

Система передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення планування освітньої діяльності: затвердження, моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм;
- підвищення якості контингенту здобувачів вищої освіти;
- посилення кадрового потенціалу Університету та підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників;

- забезпечення наявності необхідних для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти ресурсів;
- розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність Університету та встановлення зворотних зв'язків між учасниками освітнього процесу;
- участь у заходах, спрямованих на розширення присутності Університету в національних і міжнародних програмах підготовки фахівців з вищою освітою, рейтингових досліджень вищого навчального закладу.

8. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма:

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/848-19/page>.
3. Класифікатор професій: ДК 003:2010. – Чинний від 2010-11-01. – (Національний класифікатор України).
4. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти. Затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-p/page>.
5. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України протокол від 29.03.2016 № 3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://mon.gov.ua/activity/education/reformaosviti/naukovo-metodichna-rada-ministerstva/metodichnirekomendacziyi.html>.
6. Міжнародна стандартна класифікація освіти (ISCED – 97: International Standard Classification of Education/UNESCO, Paris).
7. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» від 01.06.2016 № 600.
8. Національна рамка кваліфікацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>
9. Національний освітній глосарій: вища освіта / [авт.-уклад. В.М. Захарченко, С.А. Калашнікова, В.І. Луговий, А.В. Ставицький, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова]; за ред. В.Г. Кременя. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с. ISBN 978-966-2432-22-0.
10. Перелік спеціальностей, що поєднуються з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями, за якими здійснюється підготовка педагогічних працівників на першому (бакалаврському), другому (магістерському) рівнях вищої освіти: додаток №1 до Наказу Міністерства освіти і науки України №600 від 01.06.2016 р.
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження національної рамки кваліфікацій».
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.15 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
13. Рашкевич Ю. Компетентнісний підхід у побудові освітніх програм [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://erasmusplus.org.ua/2014-05-30-14-56-19/prezentatsii/category/3-materialy-natsionalnoi-komandyekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.html?download=31:kompetentnistnyi-pidkhid-u-pobudovi-osvitnikhprohram&start=20>.

14. Розроблення освітніх програм: метод. рекомендації / авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова; за ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.
15. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. – К. : Ленвіт, 2006. – 35 с. ISBN 966-7043-96-7.
16. Структури кваліфікацій для Європейського простору вищої освіти (The framework of qualifications for the European Higher Education Area).
17. Структури ключових компетенцій, які розглядаються як необхідні для всіх у суспільстві, заснованому на знаннях (Key Competences for Lifelong learning): A European Reference Framework – IMPLEMENTATION OF «EDUCATION AND TRAINING 2010», Work programme, Working Group B «Key Competences», 2004.
18. TUNING (Education). Reference Points for the Design and Delivery of Degree Programmes in Education [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/publications/269-reference-points-for-the-design-and-delivery-of-degree-programmes-in-education.html>

Пояснювальна записка

Підготовка магістрів зі спеціальності *014 Середня освіта*, за предметною спеціалізацією *014.022 Німецька мова і література* та додатковою спеціальністю *014.021 Англійська мова і література* (другий (магістерський) рівень) здійснюється з урахуванням матриць відповідності (див. табл. 1, 2).

Таблиця 1.

Матриця відповідності

визначених освітньо-професійною програмою компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія і відповідальність
Загальні компетентності				
ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	+	+	+	
ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.		+	+	+
ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	+	+		+
К 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати професійні проблеми.	+	+		+
ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.			+	+
ЗК 6. Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії у процесі професійної діяльності з урахуванням загальнолюдських і національних цінностей.		+	+	+
ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	+	+		+
ЗК 8. Здатність використовувати можливості інформаційних технологій та Інтернет-ресурсів для вирішення теоретичних і практичних завдань у галузі професійної діяльності.	+	+		+
ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.		+	+	+
ЗК 10. Навички здійснення безпечної діяльності в умовах професії.	+			+
ЗК 11. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей		+	+	

знань/видів економічної діяльності).				
ЗК 12. Здатність проведення досліджень на належному рівні і використовувати в практичній діяльності нові знання і вміння.	+	+		+
ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.			+	+
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК 1. (Управлінська). Здатність до цілевизначення, планування освітнього процесу та прогнозування його наслідків і результатів. Здатність до організації освітнього процесу на основі положень нормативно-правових документів; до комплексного використання знань з теорії й практики педагогічної діяльності; до розробки змісту освітнього процесу; до відбору й доцільного використання педагогічного діагностичного інструментарію, методів, форм, засобів навчання та виховання.	+	+		+
СК 2. (Дослідницька). Здатність проводити наукові дослідження, які стосуються педагогічних/ методичних/ лінгвістичних аспектів навчальної діяльності, із застосуванням відповідних методів; здатність застосовувати результати таких досліджень для навчання та виховання учнів; здатність впроваджувати в освітній процес інноваційні педагогічні технології навчання та виховання школярів.	+	+		+
СК 3. (Іншомовна комунікативна). Здатність використовувати іноземні мови в різноманітних комунікативних ситуаціях академічної та професійної сфер спілкування.	+	+	+	
СК 3.1. (Лінгвістична). Досконале володіння літературними нормами двох іноземних мов (німецької та англійської). Здатність висловлюватися вільно і спонтанно, не відчуваючи браку мовних засобів для вираження думки; ефективно і гнучко використовувати іноземну мову в різноманітних ситуаціях соціального, навчально-академічного та професійного спілкування; розуміти нормативну німецьку та англійську мову, зокрема, її ідіоматичні складники; розуміти різноманітні складні тексти великого обсягу із різними риторичними прийомами аргументації і розкривати імпліцитну інформацію, що міститься у них; знати структуру та чітко і зв'язно висловлювати свої думки в різних типах писемного тексту; вміти використовувати лінгвістичні знання у спілкуванні та професійній діяльності.	+	+	+	+
СК 3.2. (Соціокультурна). Здатність правильно тлумачити у процесі спілкування реалії іноземної культури (соціальні, політичні, культурні, освітні, мовні тощо); володіти особливостями правил мовленнєвої поведінки, що характерні для країни, мова якої вивчається.	+	+		
СК 3.3. (Прагматична) включає в себе <i>дискурсивну</i> та <i>функціональну</i> компетентність та знання особливостей побудови текстів. Дискурсивна компетенція полягає в здатності організовувати висловлювання в структуровані, семантично та лексично пов'язані відрізки мовлення. Функціональна компетентність охоплює здатність розпізнавати та створювати різні типи усних та письмових текстів.	+	+	+	
СК 4. (Літературознавча). Здатність використовувати профільні знання в галузі літературознавства для оцінки закономірностей розвитку національних та світової літератури із застосуванням традиційних та новітніх методологічних підходів. Володіння	+	+		+

